

ԽՈՌՈՎՈՒԹԻՒՆՔ
ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Մեծ խոռովութիւններ ծագած են Վենետիկի Միսիթարեան Հարց կառավարած Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանի աշակերտաց մէջ :

Այս մասին «Իլ Կամմէթթին» իտալերէն լրագրի Նոյիսբեր 24ին տուած տեղեկութիւններէն հարկ կը համարենք հետեւեալ մասը քաղուածաբար արատապիլ :

«Քառմիկի եղած հայկական վարժարանի մէջ ուր ուսմունք կառնեն հարիւրի չափ պատանիներ, մեծ դժգոհութիւն մը կը տիրէ նորընտիր վերադարձուող Հ. Ստեփաննոսի դէմ, որոյ համար իրաւամբ կամ անիրաւի ուսանողները կը գանգատին թէ տեսակ մը կողմնակալութեամբ կը շարժի...»

«Երբ Ազոյո ամառանոցը կը գտնուէին, ամբաստանող ուսանողները շատ աշխատեցան իրենց գանգատանքը հասցունել Գիր. Կիրեղեան Աբրահոբ Բայց չի յաջողեցան :

«Այլ սակայն իրենց մտադրութենէն ետք չկեցան, եւ հազիւ վերադարձան թէ չէ ի Վենետիկ, խորհեցան միահաղոյն երթալ Ս. Ղազարու կղզին եւ իրենց ողորդութեամբ իրենց հետ իրենց ներկայացնել Միսիթարեան Հարց, որոց մէջ ինչպէս կերելի Հ. Ստեփաննոս մեծ համադրութիւն չէ վայելած :

«Ուսանողները իրենց ուղեւորութիւնը ընել որոշած էին չորեքշաբթի օրը, բայց վերադարձուող հայրը նախ աշակերտաց վարժարանէն դուրս ելնելու հրաման չէ տուած եւ յետոյ տեսնելով որ զոչոք ծանր հանգամանք տանելու վրայ է, մերժած էր համազգեստն յանձնել անոնց :

«Տղաքը ասանկ պղտիկ բանէ մը չեն վրդալիք, ու իրենցմէ քառասունը ամենէն համարձակ երը վարժարանէն դուրս կը խուժեն ամենապարզ զգեստներով, ամանք առանց բաճկոնի, ու մանք ասանց զիւարկի, շատերը առանց վերարկուի, եւ այլ պատառտի մուծակներով կամ «քանթիֆիաներով» :

«Եւ անա այս ծիծաղաշարժ քոմիքական արդուարդով Տորսոտուրօին մէջ ջէն կանցնին, ճանապարհին հետաքրքրեթեքներու բազմութիւն մը ետեւնուն կերթայ շոնդոտ քահանաներով, եւ այսպէս Սան-Մարքոյի հրապարակը կը հասնին, հոն եւս ծիծաղը կը շարմեն :

Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ

34

ԱԽԱԶԱԿԱՊԵՏԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵՓԻՆ ՀԱՆԸՄ ԵՒ ՆԱՌԵՋԱՐ

(Շար. նախորդ թիւէն)

Խեղճ կիւնը փուճ տեղ աղաջեց. պաղատեց ու արցունքներ թափեց. բոլորովին անօգուտ եղաւ. Նառեղար անդրդուելի մնաց փր որոշումներուն մէջ :

Ժամագրութեան վայրկեանը հասած էր... յետոյ բուական ստեն անցաւ : Աւազակապետը տեսնելով որ Նառեղար ու մայրը չտախապանց ուշացան, ուղղակի սեծ պողոտայէն անոնց փուճար :

Եւ յետոյ նաւակով Ս. Ղազարու կղզի գին կեցին :

«Հոն սիրով կընդունուին Գիր. Կիրեղեանէն, որ փմանալով գանգատներն հրաւիրէ որ յիշատակագիր մը ուղղեն իրենց :

«Աշակերտները կը վերադառնան Վենետիկ եւ իսկոյն կը խորհին զրել յիշատակագիրը եպիսկոպոսին տանելու համար :

«Սակայն երէկ եւս կը նորոգի չորեքշաբթի օրուան տեսարանը : Շատ աղմուկ չընելու համար մէջքերուն պիտի խոհեմները կը յորդորեն որ յանձնախումբ մը ղրկուի Ս. Ղազար, Բայց այլ կը պահանջեն խմբովին երթալ, վիճաբանութիւնը երթալով այնքան կը տատականայ որ իրօք հրաշք մը եղած է որ խօսակցութիւնը գանակոծութեան չէ փոխուած :

«Վերջապէս խումբով երթալ կորոչին. բայց այս անգամ եւս վերադառնալը համազգեստներն տալ չուզեր, ուստի աշակերտները առաջին անգամ ուսն նման ծիծաղաշարժ եւ այլանդակ արդուարդով փողոց կը նետուին անցողիներու քննադատութեանց եւ ծաղրածութեանց տառակայ ըլլալով :

«Կը հասնին Ս. Ղազար, իրենց Յիշատակագիրը կը յանձնեն գերապայծառ Կիրեղեանին, որ խոստանալով իրենց ցանկութիւնը նկատագրութեան առնել, ճաշի կը հրաւիրէ զիրենք :

«Երէկ իսկ Գիր. Կիրեղեան վարժարանի վիճակը քննելու համար քըննիչ Յանձնաժողով մը կարգեց, եւ այսօր կը հարցաքննուին աշակերտները, որոնք իրենց իրաւունքը շահելու համար տրամադիր են ի հորկին առաւել եւս աղմկայից ցոյցեր ընելու :»

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ
ԻՆՊԱՍՏ ՎԱՆԻ ՍՈՎԵԼՈՑ

Հաճեցէք ներկայս հրատարակել ձեր թերթի յառաջիկայ թիւով կանխաւ ընդունելով շնորհակալութիւններս :

«Մասիս» թատեր. խումբի տուած թատերական ներկայացումէն

Մ Ո Ւ Տ Ք	
Մախուած տոմսակներէն	Յը. Սնդ. 442 —
Մաղիկէն	26 20
468 20	

դոցը մտաւ ու պատուհանը զարկաւ : Սէֆի Հանըմ շուտով մը դուռը բացաւ եւ ներս հրամցուց զինքը :

— Ի՞նչ պատահեցաւ որ չ'եկաք, հարցուց Աւազակապետը :

— Պատճառը ես եմ, բարի հայր, միմիջեց Նառեղար խղզուած ձայնով մը :

— Ինչպէ՞ս :

— Որովհետեւ ես չուզեցի մեր քաղաքը վերադառնալ...

— Է՞նչ :

— Այլ պատճառաւ մայրս ալ ստիպուեցաւ հոս մնալ :

— Խիստ լա՛ւ. ի՞նչու համար չես ուզեր քաղաքը վերադառնալ...

— Անոր համար...

Ո՛չ, խղզուեցաւ... ու խօսքը չը կրցաւ յառաջ տանիլ :

— Ըսէ՛, աղջիկ, վրայ բերաւ Աւազակապետը դորովալի շնչով մը :

— Ի՞նչ ըսեմ... զօղողաց Նառեղար :

Ե Լ Ք

Տպագրութեան	10 —
Սալոնի վարձք	25 —
Բեմական եւ այլ ծախքեր	11 70
Մնացած ապագիկ	6 50
Զուտ Հասոյթ	415 —
468 20	

«Սոխակ» Նուագ.-թատեր. խումբի թատեր. ներկայացումէն.

Մ Ո Ւ Տ Ք	
Մախուած տոմսակներէն	Յը. Սնդ. 439 —
Նուիրատուութիւն	10 —
Մաղիկէն	20 —
469 —	

Ե Լ Ք

Տպագրութեան 2 անգամ	18 —
Սալոնի վարձք	40 —
Նուագ	12 —
Մաղիկ	1 90
Բեմական այլ եւ այլ ծախք	20 50
Մնացած ապագիկ	7 —
Դրամ. սոճի եւ փոսթի ծախք	2 60
Զուտ հասոյթ	367 —
469 —	

Օսմանեան ոսկիի վերածուած եւ վան զրկուած :

Թանձախումբ
Յ. Կ. ՃԱՆԿԻԻԼԵԱՆ
Ա. ՍԱՐՈՒԽԵԱՆ
Ա. ՄԵԼԻՏՈՆԵԱՆ

Վառնայ, 20 Նոյ.

ՆԱՄԱԿ ԾՈՒՄԼԱՅԷՆ

Տէր խմբագիր,
Լսելով Ս. Աղաճանի աղետալի մահը, ու անդիակ ըլլալով նրա կատարած գործի մասին մեր հասարակական խաւերում, թէ իբրեւ խնամող ու հոգացող պանդուխտ տառապեալին ու չքաւորին, եւ թէ աշխատող հայրենիքի Ս. դատին, խորին ցաւ ու վիշտ պատճառեց թէ մեզ եւ թէ գիտակից չըջաններում :

Գիտակցելով մանաւանդ, նրա թողած աշխատանքն ու որբիկներուն յուստահատ կացութեանը, իբրեւ ընկերական սեպուհ պարտականութիւն մը կատարեալ :

— Թէ ի՞նչ պատճառ մ'ունիս քաղաքը չերթալու :

Պատճառն այն է որ նպատակ մը կայ որուն կապուած եմ բոլոր անձնութիւններում... կը մեռնի՞մ, եթէ չը կարենամ զայն գործադրել :

— Կը յայտնե՞ս ինձի :

Նառեղար պահ մ'իր կաթնաթոյր ձեռքը զողողալով տոգոյն իր զրգանուչ ճակտին վրայ զրաւ. ոչքերը կուրծքին վրայ կախեց, ուսկից զո՞ք հառաջանք մը կեցնէր, մտածեց ու արցունք մը մէջ խղզուած ձայնով մը միմիջեց.

— Վրէժ մ'ունիմ, բարի հայր :

— Վրէժ... քաղաքանչեց Աւազակապետը

— Այո՛ :

— Որու դէմ :

— Իմ արիւնս մտնող փաշային դէմ :

— Ի՞նչ կուզես ընել :

— Կուզեմ կա՛մ մեռնիլ կա՛մ սպաննել զինքը :

րած ըլլալու մտք, ամսոյոյ 17ին «Արարատ» թատերախումբի անդամները ու համակիրները ժողով գումարելով իրենց մէջ հանգանակեցին 20 Փր. եւ ի փոխան ծաղկեպսակի, խմբագրութեանը միջոցաւ կը յղէ զայն, անոք աշխարհն ու որբիկներուն յատկացնելու նպատակաւ, միանգամայն մեր դառն ցաւակցութիւնը կը յայտնենք պարագաներուն, իրենց անդառնալի կորստեան հանդէպ :

Կանխաւ յայտնելով մեր խորին շնորհակալութիւնը պատ. խմբագրութեանը՝

Կը մնանք անձնուէր
Վարչ. Շումլայի «Արարատ»
Թատեր. ընկերութեան

Մ. Խ. Կը գովենք Շումլայի թատերախումբը «Արարատ» ընկերութեան այս մարդասիրական ազնիւ շարժումն ու ոգին : Փափագելի է որ միեւնոյն փափուկ զգացումը կրող ուրիշ տեղերու ազգայիններէն եւս հանգուցեալ խեղճ Աղաճանի որբերը մտածող ու քննչ շատ օգնողներ ըլլային :

ՆԱՄԱԿ ՌՈՒՍԻԱՅԷՆ

Հետեւեալ ուշագրաւ նամակը զոր հրատարակած է «Արմէնիա» արժան կը համարենք արտատուելի որպէս զի «Իրաւունք» ընթերցողները կարգալով լաւ ի միտ առնեն թէ ազգը փրկելու ելնող խնդր մը Դաշնակցական պառտախօսներ ինչպէս միշտ սխալ քայլերով առաւել վնաս կը հասցնեն ազգին քան թէ օգուտ :

Թիֆլիս, 1 Նոյ. 906

Ամբողջ կովկաս՝ Սեւ ծովէն մինչեւ Կասպից ծով, կովկաս լեռներէն մինչ Սարատով լեռ, վերին աստիճանի լարուած եւ անորոշ դրութեան մէջ, հրաբուխ նման կը ծխրկտայ, կը մխայ, կը հալի, կը ծիւրի եւ կը կարծեօ թէ հիմա պիտի պոթկայ լաւա ու հուր ժայթքելով : Կովկասի ազգաբնակչութիւնը, որ բաղկացած է մեծ մասամբ թաթարներէ, վրացիներէ եւ Հայերէ, որչափ որ մեծ հակակրօնութիւն մը կը տածեն հանդէպ ռուսական ներկայ կառավարական ուժերին. բայց միեւնոյն ժամանակ միմեանց հանդէպ խորին ատելութեամբ լի են : Անցեալ

— Դո՛ւն :
— Սյո՛, ես :
— Ի՞նչպէս կրնաս յաջողիլ :
— Որոշած եմ սպասել այնպիսի, փողոցի մը մէջ ուսկից գիտեմ թէ անպատճառ կանցնի : Կը քաշեմ վեց հարուած մը ու կը պարպեմ իրարու ետեւէ : Գնդակներէս մին գոնէ՛ անոր գարշիլի սրտին մէջ պիտի մխուծ...
— Աղէ՛կ, հապա՛ ըսէ վիճակդ :
— Դաշոյն մը կը զարնեմ սրտիմ մէջ ու անձնատուր չեմ ըլլար :

Աւազակապետը չը կրցաւ հոգեոյն բովանդակ ստորագրումը զսպել : Օ՛հ, այդ առտիճան սրտի արիւթիւն, այդ ատիճան պատուոյ բարձր զգացում, մէկ խօսքով՝ այդ աստիճան վրէժխնդրութեամբ համակուած մարմնացում մը չէր կրնար սպասել ինկա՛մ, բարոյապէս ջախջախուած ու տկա՛ր արարած մը է, որ հարեմանոցին մէջ շարունակ արցունք քամած էր աչքէն : Ապշեցաւ յանկարծ այս վերջին պար-

տարիներէ ի հայերի եւ թաթարներէ ընդհարումները այդ երկու ցեղերի մէջ խրամը տեղի խոր բացած են: Արա-ցի' երբ որչափ որ հերկային մէջ «սոսիայ-գէմօկրատ» զաղափարներով կառուցողութիւն, բայց հայ տարրը իրեն համար միշտ բուրժուա կապիտալիստ մըն է եւ իրենց խեղճութեան պատճառներէ մէկը. նոքա չնայած հայերի անկեղծ վերաբերմունքին, նորէն միշտ նախաձեռնար կը համարեն հայ գործաւորներ հրաժարեցնել եւ անոնց տեղ վարցիներ տեղափոխել:

Կողմակաւ այս երեք գլխաւոր ցեղերը՝ մասնաւորապէս հայեր եւ թաթարներ, որչափ որ քով քովի կապրին եւ հիմնականօրէն խաբարտ պայմաններով հաշտուած եւ միմիանց երես կը նային, բայց սրտերնին տանու-թեամբ լիքն է եւ ամենաառաջին պատեհութեամբ չպիտի կասին իրար վերայ ինչպէս եւ գիրար քղքտելէ: Մա նաւանդ ուս կառավարութեան վերին աստիճանի թոյլ ընթացքը եւ ցեղային տեղութիւնը աւելի սաստկացնելու համար իր գործածած բոլոր ինտրիգներ թաթարները համար շատ մեծ քաջակերտութիւն մըն են: Հայ-թաթարական ընդհարումներէն առաջ աւելի քիչ կասկած կարելի էր ունենալ քան թէ այժմ, որովհետեւ հիմա կոխներէն վերջ, որչափ որ պայմանաւորեալ խաղաղութիւն կը տիրէ, բայց մի այնպիսի վիճակ ստեղծուած է որ ա մէն վայրկեայ ընդհարում ունենալու երկուցը պակաս չէ:

Աւելորդ չը լինիր եթէ մի քանի պատճառները խոսենք:

Առաջին՝ սպառնալիքներն են, կոյո պատերազմ, աւերակներ եւ հրդեհները համար վրէժխնդրական ոգին, որ աւերակներ մէջ այնչափ զօրաւոր է:

Երկրորդ՝ ուս կառավարութեան կողմէ շարունակաբար եղած ինտրիգներ՝ կողմաւոր զբաղեցնելով հետեւ պահելու համար ամբողջ Ռուսաստանը յուզող յեղափոխական գործակցութեան, եւ երրորդ՝ որ տմենէն աւելի պատեհաւորն է, հայ ու թաթար գիւղացիներին՝ բաշխողութեան ներքին ու ցանկութիւնը: Այս կէտը աւելի որոշ ըսենք:

Անցեալ տարի երբ թաթարներն ու հայերը սկսեցին շարունակաբար ընդհարումներ ունենալ, ինքնապաշտպանութեան գործին համար երկու կողմէն ալ պատրաստուեցան միայուն զինուորական խումբեր պահել, եւ խումբերը կը խնամուէին եւ կը վարձատրուէին իրենց պատկանած ցեղին

հաշուով: Այսպէս թաթար հրոսակա-րներ ու կողոպուտներ շատ առատորէն վարձատրուած էին թաթարներէ մէջ հանդակուած մեհաճեմ գումարներէն մասնաւորապէս Պաքուի յայտնի դա-մատէք թաղովէն, որը խոստացած էր հայերու դէմ գործածուած ամէն մէկ փոփոխութիւն համար 10 միլիոն ռուբլի վճարել: Ինչպէս եւ հայ կողոպուտները կս վարձատրուէին հայերէն:

Շփոթութեանց տեղափոխման փա-մանակ այդ կողոպուտներին մաս-նակցած էին երկու կողմէն ալ շատ մը բաղադրանքներ, աւագակներ եւ անզորներ, որոնք ընդհարումներէն մեծապէս օգտուեցան. նախ՝ որպէս զինուոր կը վարձատրուէին, երկրորդ՝ որ անխնայ կը կողոպտէին ու կաւե-րէին, եւ եթէ երբէք հայերի ու թա-թարներէ մէջ ընդհարումներ այնչափ երկար ժամանակ տեղափոխու-ցան, մեծ մասամբ պէտք է վերադա-րձ այս դասակարգին: Եւ երբ խաղաղու-թեան պայմանները ստարագրուեցան, քնակաւորները երկու կողմէն ալ, որոն-ցեցին այս կողմերէն արձակել եւ չվճարել անոնց այլ եւս. բայց զին-ուորներ միանգամ կողոպուտ եւ ան-գործութեան վարժուած այլ եւս սկսած են երկու հասարակութեանց վրայ ալ ծանրանալ եւ դրամ ձեռք ձգելով ապրելու համար երբէք խիղճ չեն ը-ներ սպաննելով, սպաննալիքով դրամ խլել նոյն իսկ այն հասարակութեան որի անձի եւ ինչքն պաշտպանութեան համար զէնքի տակ մտած էին: Եւ տ-հա այդ դասակարգն է որ կը ցանկա-յաթիթ դանիլ թշնամութիւնները վեր-սկսելու, առատ վարձատրութիւն ու կողոպուտ ձեռք ձգելու համար: Եւ ե-թէ երբէք Դաշնակցութիւնը ներկայիս մէջ այնչափ նեղն ինկած, թէ իր մէ-ջէն եւ թէ հասարակութեան զգոնող ներ եւ ըմբռնողներ իր դէմ հանած է ու կազմաւորուելու վտանգին հասած մեծ մասամբ այդ բաշխողութեան պատճառով է, որովհետեւ Դաշնակ-ցութիւնը ընդհարումներին պատճառով առաջ եկած ոգեւորութեանէ եւ մե-ծագումնաւոր հանգանակութիւններէն հրապուրուած, բոլոր հայ կողոպու-տները որպէս Դաշնակցութեան զինուոր-ներ ուղեւ գնալով ընկել, առանց ու-շադրութիւն դարձուելու թէ ինչ դասակարգի մարդոց հետ գործ պիտի ունենայ, եւ կարծեց այդ ամէնը իրեն համար մեծամեծ ոյժեր են: Բայց այժմ իրականութիւնը ցոյց կուտայ որ ա-մէնէն գէշ եւ անճարակ հաշիւներով էր որ Դաշնակցութեան «չէֆ»երը ա.

ապշնորդուեցան. ու վէպկներ ու ո-տանաւորներ գորդ այդ երկուստարգներ այժմ հասկցան որ ամէն զէնք բռնող լեզափոխական չը լինիր եւ որ յեղա-փոխական կազմակերպութիւն մը վա-րելը այնչափ հեշտ բան չէ եղիր...

ԹԻԻՐԻՔԱՆՍԻ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋԸ

Ազգային հողի վրայ յեղափո-խութեան ձեռնարկելը մի հպա-տակ եւ ստորակ ժողովրդի կողմից, այն էլ երկու բարբարոս տէրու-թիւններին սահմաններում եւ մէկ տարտարոս պետութեան ներսում, առնուազն անմտութիւն է: Զէ՝ որ այդպիսի մի շարժման տրի-տուրն առել ենք արգէն. միթէ մեր տուած ահագին կորուստը բաւական չը պէ՞տք է համարել եւ դէմ եմ հայկական այն բոլոր ընկերութիւններին, որոնք քա-ղաքական անկախ միտումներ ու-նեն: Եւ դէմ եմ ազգային ա-ռանձին շարժումներին եւ յեղա-փոխութեան:

Յեղափոխութիւն ասածը մի չարիք է, բայց եթէ այդ չարիքն անհրաժեշտ է, ապա դա պէտք է կատարուի պետական հողի վրայ: Գործի գլուխ պէտք է կանգնի եւ առաջնութեան հանդի-սանայ տիրող ցեղը. իսկ բայան կարող է միայն ետեւից երթալ եւ ամենպէտքութիւն գործ դը-նել, որ հալածանքի չենթարկուի եւ ծուղակի մէջ չընկնի, որովհե-տեւ տիրող տարրի միայն գոր-ծող անձինք կը տուժեն, իսկ հը-պատակ տարրի՝ ամբողջ ցեղը:

Պիտի առարկուի, որ եթէ բանը տիրող տարրին մնայ, նա շատ ուշ կը շարժուի: Այո՛, եթէ նրան մնայ, գուցէ երբէք էլ չը շարժուի, բայց քանի որ ամբողջ երկրագունդը շարժուած է ա-նընդհատ իր բոլոր մասերով, անընական կը լինէր, որ թիւր-քիան բացառութիւն կազմէր: Բաւական է որ նրա երկուքին գրացի պետութիւններին մէջ մի յեղաշրջում սկսուի, մի ալեկո.

ծում, այդ արդէն մի այնպիսի ցնցում կը հասցնէ թիւրքիա-յին, որ նրա դարաւոր անշարժ հիմքերը հիմն ի վեր կը տապալ-ուեն:

Եւ այդ շատ շուտ կը լինի Աստուծոյ:

Ղ. Աղայեան

Մ. Խ. — Շատ ու շատ իրաւա-ցի կը գտնենք մեր վարձանոթ բա-րեկամք այս խօսքերը իղէ՞ թէ մեր մէջ Աղայեանի լուրջ գաղափարը ու-նեցողներ շատ ըլլային, եւ ազգը չը կրեր այն ծանր վնասները որ ունեցաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Ծանուցինք արգէն որ Պոլսոյ մեր Ազգ. Հիւանդանոցի հոգա-բարձութիւնը երեք անգլիացի հիւանդապահուհիներ բերել տը-ուած է Լօնոնէն, Այժմ՝ կիմա-նանք թէ Հոգաբարձութիւնը ա-ստեցմէ մէկուն 100 իսկ միւս եր-գուքին իւրաքանչիւրին 60ական ոսկի տարեթոշակ յատկացուցած է, Հիւանդանոցը պիտի հայթայ-թէ նաեւ անոնց սնունդը ու հանդերձեղէնները:

— Վերջերս Պէրլինի մէջ գու-մարուած անթել հեռագրի մի-ջազգային համաժողովին մաս-նակցած է Յովհաննէս խան Մա-սիհեան իբր ներկայացուցից Պա-րսկաստանի:

Մասեհեան խան Պարսկական գետպանատան պաշտօնը կը վա-րէ ի Պերլին:

— «Արմէնիա»ի մէջ կը կար-դանք որ Մարտէյլ հաստատուած հայ վաճառական Տ. Յակոբ Սել-եան, որ այս տարուած տեղի ու-նեցած Գաղթային ծուցահանգէ-սի մէջ ալիւր եւ այլ ընտիր տե-սակներ ի ցոյց դրած էր, Ժիւ-րիի կողմէն ոսկեայ չքաղարամի արժանացած է:

— Գոնսթանցայէն մեզ կը գը-րեն. «Տեղւայս պաշտօնեաներէն մէկուն մատնութեամբ, բարձ-րագոյն իշխանութեանէն հրաման

բերութեան հանդէպ եւ զգաց թէ ան-կեղծ էր այդ մանկամարդ աղջիկըն իր որոշումներուն մէջ, եւ թէ անգորո-ւելի կամքի մը ներքեւ մը գտնուէր: Ուրեմն ինչ ընէր... ինչ պատասխան տար... ինչ առարկութիւնով կրնար համոզել գինքը, երբ ան «պարտոյս վրէժը ձեռքովս կու գեմ լուծել» կ'ըսէր: Որ՞ անսիրտ, որ՞ անգութ, որ՞ անդգայ մարդը չի պիտի սոսկար այս արդարա-ցի, վրէժխնդրական ու վճռական խօս-քին հանդէպ:

Ուստի վայրկեան մը լռեց: Տարա-բաղդ մօրը նայեցաւ որ սենեկին մէկ տնկիւնը կը կենար ոտքի վրայ ու գողգողալով կը պատէր իր առաջարկու-թեանը: Յետոյ նառէգարին մօտեցաւ, անոր փափուկ ու շուշանի պէս ճեփ-ճեմակ ձեռքերը բռնեց ու ըսաւ.

— Նառէգար, աղջիկդ, կը հուսա-տան որ երկինքը ջարագործ ձեռքերը դարեւելու ըլլայ ընդհատեց մանկա-մարդ աղջիկը, դարձեալ իմ պատուոյս

վրէժը կը մնայ սրտիս մէջ ու գերեզ-մանը մը տանի գիւս: Եւ կու գեմ որ ձեռքերս արեւո մէջ թաթխուած իջնեմ գերեզմանս, բարի՛ հայր:

— Աղէ՛կ. գիտե՛ս թէ քու այդ կեր-պով գործած ոճիքը կրնայ շատ մը գո-հերու պատճառ տալ... Ան ատեն ինչ եղած կը լլայ:

— Ա՛խ, չ'եմ գիտեր... չ'եմ գիտեր... փուռ տեղ կը ծանրանաք իր զնն վրայ, վրայ տեղ կը ստիպէք որ պատիւս սեւ արատ մ'ըլլայ որտե՛ն է՛ն խորունկ տե-ղը ու ամենէ՛ն ետք՝ փոսխտ մը դառ-նայ: Կը պաղատի՛մ, մի՛ կապտէք ձեռ-քերս... մինչեւ այսօր ապրեցայ ան-գիտակից ու լիկուած վիճակի մի մէջ... այստե՛հա եւ չ'եմ կրնար անգայ մնալ:

- Գու՛ վրէժդ, կը թողու՞ս ինձի:
- Ինչո՞ւ:
- Այո:
- Երբէ՛ք:
- Ինչո՞ւ:
- Իմ վրէժս եւ լուծել կուղեմ:

— Զէ՞ որ վտանգաւոր դրութեան մը մէջ մը գտնուիս:

— Թո՛ղ ըլլայ... վտանգը բոն մը չ'է... շատ շատ պիտի սպաննեն զիս...

Աւագակապետը չը պընդեց: Միեւնոյն ատեն չը կրցաւ ծածկել իր աջքերու արցունքը, որ այտերէն չիթ չիթ սկը-սան թափուել մանկամարդ աղջկան ձեռքերու վրայ:

— Մտիկ ըրէ՛, աղջի՛կ, մընջեց մեծ մարդը գողգողալով, կը տեսնեմ որ երկիւղալի բայց արդար ոճիք մը գոր-ծելու բացարձակ որոշում տուած ես, կը տեսնեմ որ անհետ է քու անդը-ղուելի կամքիդ դէմ կենալ ու ետ կեցունել քեզ: Ուրեմն գիտցի՛ր որ Աստուած քու պաշտպանդ պիտի ըլլայ ու ես ալ քու առաջնորդը...

Նառէգար իր զուգած ճիւղով մ'ինկաւ Աւագակապետին գիրկն ու բացաբան-ջից:

— Ո՛հ, երախտապարտ եմ, բարի հայր, անհունապէս երախտապարդ եմ:

Առաջարկէ զիս... տ'ուր զիս ա՛յն փողոցը ուր իմ արեւնս մտնող, իմ պատիւս բռնարարող իմ արեւս մթազ-նող հրէշտ կապրի, ու գուցէ՛ որեք շանմեղ կոյոճէր կը լլկէ ամեն որ ամեն ժամ ու ամեն վայրկեան: Առաջարկէ՛ զիս որ պատուոյս վրէժը ձեռքովս լու-ծեմ...:

— Աստուած... գողգողած աւագակա-պետը ու բաժնուեցաւ այդ թշուառնե-րէն:

(Շարունակելի)

եկած է որ, թէ՛ վարժարանին
և թէ՛ մանկապարտէզին մէջ դա-
սակցութիւնները կը միասնա-
նորոգուին ընդհանուր եւ կամ բոլոր-
ովին գոցուելու են: Տեսնենք
թէ թաղականութիւնը ինչ քայլ
պիտի առնէ, յառաջիկային կը
գրեմք:

ՀԵՈՍԳՐԱԼՈՒԻԵՐ

Կ. Պոլիս, 20 նոյ.

Պալատին մէջ կազմուած յանձ-
նախումբը Ֆէհիմ բաշայի գէտ
գործուած սննդը քննելու համար
իր տեղեկագիրը մասնօրէյ Սուլթա-
նին: Դատը պիտի տեսնուի Պոլ-
սոյ եղեռնադատ ատենին առ-
ջեւ: Նոր ձերբակալուած 60 ան-
ձերէ զատ, դատարանը պիտի
հարցաքննէ նաեւ եղբորդի մա-
հափորձէն յետոյ ձերբակալուած
ամէն անձերը: Եղեռնադատ ատ-
ենին պիտի նախագահէ Նէճմէ-
տին Էֆենտին: Կաշիկալուի որ
հարցաքննութիւնները երեւան
պիտի հանեն շատ մը անիշխա-
նականներու հետքերը: Սուլթա-
նին մուսայիպ հաճի Մուսթա-
ֆան, բնիկ Մարքիս, կը պաշտ-
պասէ Ֆէհիմ բաշայի Սուլթանին
առջեւ: Կը կարծուի որ Ֆէհիմ
բաշայն մարաշխտ պիտի ան-
ուանուի:

Ինթերսպորթ 21 նոյ

— Թովարիշտ լրագրին հը-
րատարական մէկ վիճակացոյցէն
կը հասկցուի որ Ռուսիոյ միջամ-
տոյս 13էն մինչեւ 20 մահով պատ-
ժուեր են 31 հոգի: ցարդ մահ-
ուան պատժուողներուն թիւը կը
հասնի 419ի:

Թէհրան, 21 նոյ.

— Գահաժառանգը ձեռք առաւ
Երկրին կառավարութիւնը, իբր
խնամակալ Շահին հիւանդու-
թեան պատճառով:

— Կ. Պոլսէն կրկնցնեն «Տնէվ-
նիկ» լրագրին թէ՛ Յունաց պատ-
րիարքը փորձեր է հաւանցնել
Ֆրանսական դեսպանը որպէս զի
ինչ ինչ դիմումներ ընէ Պուլկար
կառավարութեան ազատ արձա-
կելու համար Անխիւսի յոյն վը-
լատիքա Վասիլիօսը, յակայն մեր-
ժում ընդունենէ դեսպանէն:

Բեթերսպորթ 21 նոյ

— Արտակարգ զինուորական
դատարանները մեծ գործունէու-
թիւն ցոյց կուտան: Երէկ 209
հոգի մահուան դատապարտուե-
ցան որոնց 3ը հոս: Վարչաւայի
մէջ կախեցին 17 տաքեկան օրի-
որդ մը:

Բարիդ, 21 նոյ.

— Էջօ տը Բարի լրագիրը կի-
մացնէ որ անձանթ անձ մը ներ-
կայացի է Մեծ Դուքս Վլատի-
միրին ամառանոցը և թոյլտու-
թիւն խնդրեր է ծաղկեփունջիմը

նուիրելու Դուքսին: Ասկայն սպա-
սաւորները նկատուի են որ ծաղ-
կեփունջին մէջ վարպետութեամբ
գաշոյն մը գետնընտած էր: Հե-
տեւաբար ձերբակալեցին անձա-
նօթը ու ստիկանութեան յանձ-
նեցին:

ԲՈՒՍԻՍ

Օտէսայէ հասած հեռագիրներ
կը ծանուցանեն թէ՛ Ռուսական
շոգենաւային ընկերութեան ծա-
ռայողներէն 600 հոգի գործա-
դուլ ընելուն համար ընկերու-
թեան շոգենաւորներն երթեւե-
կութիւնը դադարէր է չորեքշաբ-
թի օր: Քաղաքին կառավարիչը
հրամայած է անմիջապէս գոր-
ծադուլ ընող նաւաստիներուն
անդ ուրիշներ վարձել:

— Բւզովքայի մէջ 15 աւա-
ղակներ գործարանի մը գանձա-
պահին վրայ յարձակելով 9000
րուպլի գողցեր են:

— Ոստիկանութիւնը Ռիկայի
մէջ զէնքի և պայթուցիկ նիւ-
թերու մեծ շտեմարան մը կո-
խելու դրուած է 25 ռումբ, այլ
և այլ զէնքեր, 15000 փամբուշտ
զանազան յեղափոխական թուղ-
թեր և եկեղեցիներէ գողցուած
բազմաթիւ իրեղէններ:

— Ռիքազանէ Ուրալ բանող
երկաթուղւոյ գծին վրայ գիւ-
ղացիները ապստամբելով վաճա-
ռաբարձ կառախումբ մը խաբէա-
կան նշանի միջոցաւ յաջողած են
կանգնեցնել տալ և երեք վա-
կոններու մէջ եղած ապրանքնե-
րը կողոպտել:

— Տումայի յառաջիկայ նոր
ընտրութիւնները իրեն նպաս-
տաւոր ըլլալու համար կառավա-
րութիւնը 10 միլիոն րուպլի յատ-
կացեց ամեն գլխաւոր միջա-
վայրերու մէջ լրագիրներ հիմ-
նելու համար, որոց պաշտօնը պի-
տի ըլլայ ժողովուրդը համոզել
որպէս զի ընտրութեանց ժամա-
նակ քուէները կառավարութիւ-
նը շահի:

Ն Ե Ր Ք Ի Ն

Մինչեւ հիմա Պուլկար իշխա-
նակաւորութիւնը յատուկ ներկա-
յացուցիչ չունէր Եգիպտոսի մէջ
և Ռուսիոյ հիւպատոսները հոգ
կը տանէին Պուլկար հպատակաց
գործերուն:

Այժմ կառավարութիւնը ուղե-
լով առանձին գործակաւոր մը
ունենալ Գահրիբէի մէջ, արտա-
քին գործոց նախարարութեան
պաշտօնեաներէն Մ. Վերնացան
սոյն պաշտօնին կոչուելով խըր-
կուեցաւ Եգիպտոս:

— Պորտլիքայէն Սթարա-Չա-
կօրա շինուելիք երկաթուղւոյ
գծին շինութիւնը աճուրդով Չա-
քարովի վրայ մնալով պիտի ըս-
կըսի շուտով:

ԹԻԻՃՃԱՐԻՑԷ

ՎԱՄԱՆԱ	Հոկտեմբեր
20.10.17	
ՊՈՒՂՏԱՅ	
Վախճ	100 քիւ. 10-60/12-30
Արապա	52-58 լիւ. 7.10
ԱՐԲԱ	
Վախճ	100 քիւ. 10.40/10.80
Արապա	42-47 լիւ. 5-80/6
ԵՌԻՍՏԱՆ	արապա 33/36 լիւ. 4.20/5.
»	100 քիւ. 11.11.25
ՉԱՎՏԱՐ	արապա 52/57 լիւ. 7/7-20
ՖԱՍՏԱՆԱ	արապա 100 քիւ. 16/23
ՌԱԲԻՑԱ	100 քիւ. — հոգ
Արապա	100 քիւ. հոգ
ՏԱՐԸ	արապա 6.6/40
ԳՈՂՁ	արապա 55-60 լիւ. 12.14.
ՄԻՍԻՐ	57-58 լիւ. առապա 6.40/7.00
»	100 քիւ. 9: 20/9.50
Կիւնտէ վախճ	40/50 զէ 500-600
արապա կէլմէքտէ	վախճ մուամէ-
լէսի նարթէօն	20 քիւ. արապա մու-
ամէլէսի նարթէօն	20, 20

ՊԱԳԱԼԻՑԷ

Վարնա	Բաղրապատ	Արապա
մալլէրին պոռ կէնքի ֆէրպթը, աթոռն		
ֆարանք իւէ :		
ԳԱՀՎԷ	2.10/	2.25
ՇԵՔԷՐ ՆԷՄԵՏ		87
ՇԵՔԷՐ քէսմէ]	սահարը	48
ԲԻՐԻՆՆՁ Ճէնովա Նուվալը		42.
»	Յիւրպէ	»
»	Խնդիւիդ	»
Րիզոն	»	49.
ԿԱՁ Սահարը		10 30
ԶԵՅԻՆ Լադը քիւօ		85 — 1. 5
ԳՈՒՐՈՒ Իւզլու		43. 50
ԵՌՄՈՐԹ 100	ատէթի	7. 50

ՀԱՅ ԴԵՂԱՎԱՃԱՍՈՒՄՏՈՒՆ

Ս. ԳԱՆԱՐԵԱՆ և ԸՆԿ.

Ս օ լ ու ն օ ք ա փ ո ղ ո ց
(Պալլէ բազար) Թիւ 524
1 ու չափը քիւ. ճիշտ տակը

Նոր բացուած սոյն դեղավաճառա-
տան մէջ կը գտնուի մաքուր եւ ա-
ռաջնակարգ դեղերու մեծ քանակ մը-
թերքէ զատ, թարմ հանքային ջուրեր,
եւրոպական ամեն տեսակ ըսքիտա-
լիթէներ, բժշկական աճառներ, քառ-
չուփի ապրանք փրարներէլ բոլոր
ստորակներ, երկաթթօրներ, պիպէ-
րօններ, ջերմադախներ եւն. եւն.

Ասոնցմէ զատ կը գտնուին նաեւ լու-
սանկարչութեան, ոսկերչութեան եւ
առհասարակ արհեստի վերաբերեալ
քիմիական մաքուր բաղադրութիւն-
ներ:

Ն օ Ր Վ Է Կ Ի Վ Յ Ի Ը Կ Ա Ն Ի Ը Գ

Յարգ Գեորգիոսն սղութենէն զժգո-
հութիւն յայանողները կը բաւէ որ
անգամ մը դիմեն նոր դեղավաճառա-
տուն, ուր սպասուածաբար պիտի գտ-
նեն զնորոգ աճառութեան հետ զիղե-
րու ընտրելագոյններ:

Շրջակայ քաղաքներու եւ գիւղերու
մէջ դեղերու կրկնավաճառումով զբա-
ղալ խանութպաններու համար մաս-
նաւոր զեղչ:

Յանձնարարութիւնները փութով եւ
ճշգրտեամբ կը գործադրուին:

ՄԵՆՁԻԼՃԵԱՆ ԱՂԱՍԵԱՆ և ԸՆԿ.

Ի Ֆիլիպէ

Պէտք ունին դրագիր մը հոգաւ պո-
կարերէն լեզուի ինչպէս նաեւ ֆրան-
սերէնի կամ գերմաներէնի:

ՕԹԷԼ ՍԱՄՍՈՆ

ԱՂԷՔԱՆՏՐԳԱՆ

ճամի քեպանաի դէն քիւ 18

Տիար Ս. Շէքերիանի վարչութեան
տակ գտնուող այս ծովեղբերայ եւ
օդաւտ պանդոկը իր մաքրութեամբ
եւ ամեն կատարելութեամբ յանձնա-
րարելի է մեր հայրենակիցներուն: Այ-
ցելուն հոն Կը գտնէ նաեւ մաքուր
ճաշարան մը արեւելեան եւ եւրոպական
ճաշակով մաքուր եւ համաթամ կերա-
կուէրներով: Գրիները չափաւոր են:

ԾԱԽՈՒ ԳԻՐՔԵՐ

ՓԻՊՈՒՐՏ Ա. հատոր (162 էջ) 1 ֆր.
» Բ. » (233 էջ) 2 ֆր.
ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ կամ ՄՐՄՈՒՆՔ
ՀԱՅԿԱՅԻՆ երկրորդ անգամ տպագ-
րուած եւ ճոխացած. Գրի 1 ֆր.
ՆԵՏԱ կը պատկերացնէ Պուլկար-
ներու նիստ ու կացը ու թուրքերէ
կրած տառապանքը անոնց ազատու-
թեան ստապ. Գրի 50 սանցիմ
ՀԱՅԻՆԵՐԻ ՁՈՒՆՔ Պատկեր
մը Տաճկահայաստանի իրական կեան-
քէն: Զեղչեալ գրի 1 ֆր.
Այս գրքերը ստանալու համար դիմել:
ՎԱՄԱՆԱ. «Ի Ր Ա Ւ Ն Ք» ի խմբագ-
րութեան

ՆԵՐԿԻ ՆՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԹՈՒՍՁՈՒՔ

Ամիսէ մը ի վէր հաստատուած այս
ներկի գործարանը կը ներկէ ամեն գոյ-
րով բաժակեղէն և բրդեղէն առաք-
կաներ, եւ մասնաւորապէս բամպակի
մանած ներկելու համար ընդարձակ
անձնարարութիւններ կը ստանցնէ չա-
փաւոր գներով: Ինչպէս Ռուսիոյ քի-
միային Վառնայի, Ֆիլիպէի եւ ուրիշ
տեղերու վաճառականներ թող հաճին
անգամ մը դիմել միջ եւ փորձով հաս-
տատել թէ անայլալ եւ մաքուր գոյ-
ներով կը ներկենք եւ յանձնարարու-
թիւնները փութով կը գործադրենք:

Դիմել այս հասցէին
Տ. Ղուկաս Օզանեան
ուլիցա Փապոնիկա եւ. 14
Թ Ո Ւ Ս Ձ Ո Ւ Ք

ՄՇԱԿ

Օրաթերթ քաղաքական, գրական
Բաժնեգիրը՝ եւրոպայի համար 30 ֆր.
Ամերիկայի համար 6 տոլար, Պարսկա-
տանի եւ Ռուսաստանի համար 10 րուպ-
լի տարեկան:
Հասցէ՝ Խմբագրութիւն «ՄՇԱԿ»ի
Կովկաս) Թիֆլիս

ԿՈՒՂԷՔ ՀԱՄՈՎ ՀՈՏՈՎ ԵՄԱ-
ԽՈՏ ԵՄԵԼ. ԽՆԴԻՆԵՔ ԱՄԵՆ
ՏԵՂ Մ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.Ի
ԵՄԱԽՈՏ-ԴԱՆԿԵՆԵՐԸ:

Одговор редакторъ А. Курбетянъ
печатица Д. Тодоровъ и С-не —Врза